

RMK looduskaitsetööde kavandamise, teostamise ja seire juhend

1. Üldsätted

Juhend kehtestab nõuded looduskaitsetööde lähteülesannete koostamisele, kavandamisele, teostamisele ja seirele.

2. Mõisted ja lühendid

Juhendis kasutatakse mõisteid ja lühendeid järgmises tähenduses:

- 2.1. lähteülesanne – konkreetse looduskaitse eesmärgi saavutamiseks kirjeldatud looduskaitsetöö või -tööde kogum;
- 2.2. looduskaitsetöö – üht tüüpi tegevus, mis on vajalik lähteülesandes sätestatud eesmärgi saavutamiseks;
- 2.3. töö tehniline kirjeldus – looduskaitsetöö teostamisega seotud tehnilised nõuded tehnikale, ohutusele, liikumisteedele, tööajale jm spetsiifilised nõuded, mis mõjutavad töö teostamise kvaliteeti, hinda ja töö teostamiseks kasutatavaid meetodeid. Kirjeldus peab olema piisav töö korrektseks hankimiseks ja hilisemaks järelevalveks;
- 2.4. projekteerimistöö – taristu või suuremahuliste looduskaitsetööde kavandamiseks väljastpoolt RMK-d tellitav tööde kavand;
- 2.5. LOKA – looduskaitsetööde planeerimise rakendustarkvara;
- 2.6. LKT – looduskaitse töölaud;
- 2.7. KAH ala – kõrgendatud avaliku huviga ala.

3. Looduskaitsetööde lähteülesannete nimekiri

- 3.1. Looduskaitsetööde lähteülesannete nimekirja koostavad looduskaitse spetsialistid.
- 3.2. Lähteülesannete nimekirja koostamise aluseks on kinnitatud kaitsekorralduskavad, liigikaitse tegevuskavad, elupaikade tegevuskavad, kaitseala valitseja ja/või liigiekspertide ning looduskaitseosakonna töötajate ettepanekud ning kinnitatud projektide tegevuskavad.
- 3.3. Looduskaitsetööde kirjeldused lähteülesandes koostab vee-elustiku spetsialist või looduskaitse spetsialist.
- 3.4. Lähteülesannete nimekirja koostamisel arvestatakse looduskaitsetööde prioritseerimise alustega, mida käsitleb juhendi lisa 1.
- 3.5. Järgmise kalendriaasta lähteülesannete nimekiri koostatakse 10. juuniks.
- 3.6. Järgmise kalendriaasta kavandatavate looduskaitsetööde nimekirja koostab looduskaitsetööde planeerimisjuht ja esitab selle Keskkonnaametile täiendamiseks 1. juuliks.
- 3.7. Keskkonnaamet esitab lähteülesannete nimekirjale täiendavad ettepanekud 1. septembriks. Looduskaitsetööde planeerimisjuht koondab teiste struktuuriüksuste ja huvigruppide ettepanekud lähteülesannete nimekirjale 20. septembriks.
- 3.8. Looduskaitsetööde planeerimisjuht esitab looduskaitsetööde nimekirja looduskaitseosakonna rahvusvaheliste projektide koordinaatorile 5. septembriks.
- 3.9. Rahvusvaheliste projektide koordinaator annab omapoolse tagasiside hiljemalt 20. septembriks.
- 3.10. Looduskaitsetööde planeerimisjuht ja looduskaitsetööde juht eelarvestavad järgmise aasta lähteülesannete nimekirjas olevad looduskaitsetööd ning esitavad esialgse eelarve looduskaitseosakonna juhatajale 1. oktoobriks.
- 3.11. Looduskaitsetöid lisatakse lähteülesannete nimekirja juhtumipõhiselt ja looduskaitsetööde prioriteetidest lähtuvalt.

- 3.12. Lähteülesannete kalendriaasta nimekirjast saab väljavõtte teha LOKA-s asuvast aruandekeskusest.
- 3.13. Lähteülesannetele koostab looduskaitse spetsialist või vee-elustiku spetsialist looduskaitsetööde kirjelduse ja tööala geomeetria LOKA-s.
- 3.14. Projekteerimistööde algmaterjalid salvestab looduskaitse spetsialist või vee-elustiku spetsialist DHS-i sarja 3-6.5 „Looduskaitseprojektide dokumentatsioon“.

4. Looduskaitsetööde kavandamine ja riskide hindamine

- 4.1. Looduskaitsetööde kavandamise protsessi eest vastutab looduskaitsetööde planeerimisjuht.
- 4.2. Looduskaitsetööde planeerimisjuht otsustab, kas RMK kavandab looduskaitsetööd ise või kaasab planeerimisprotsessi teisi osapooli.
- 4.3. Looduskaitsetööde kavandamise eest vastutavad looduskaitse spetsialistid ja vee-elustiku spetsialist.
- 4.4. Lähteülesanne kirjeldatakse sellise detailsusega, et looduskaitsetöö teostajal on võimalik hinnata selle maksumust ja üheselt mõista tööga seotud piiranguid, tingimusi ning tööala piire. Looduskaitsetöö kirjeldus peab sisaldama ametkondade poolt esitatud tingimusi ja piiranguid.
- 4.5. Lähteülesande osana koostatakse tööala piiride elektroonilised kaardikihid. Kui tööala sees kehtivad erinevad piirangud või esinevad alad, kus looduskaitsetöid ei tohi teha, siis koostatakse nende kohta eraldi kihid. Lähteülesanne ja selle koostamisel kogutud materjalid säilitatakse looduskaitseosakonna R-ketta kataloogis:
Looduskaitsetood\looduskaitsetood_XXXX(aasta)\XXXX(aasta)_LY_seire\ID_LYnimi.
- 4.6. Lähteülesande koostamisel tehakse tööalast 1–3 iseloomulikku fotot, mille suurus on kuni 1 MB. Fotod säilitatakse looduskaitseosakonna R-ketta kataloogis:
Looduskaitsetood\looduskaitsetood_XXXX\XXXX_LY_seire\ID_LY_nimi\Fotod.
- 4.7. LOKA-s seotakse looduskaitsetöö tegemiseks vajalikud load ja kooskõlastused lähteülesandega, lisades sinna vastava DHS-i viite.
- 4.8. Kui looduskaitsetöö tegemiseks on vajalik metsateis, kontrollitakse ajakohaste metsakorraldusandmete olemasolu, vajadusel esitatakse tellimus metsakorraldusandmete ajakohastamiseks piirkonna metsakorraldusjuhile ja esitatakse seejärel metsateis Keskkonnaametile.
- 4.9. Looduskaitsetööde juurde kuuluvad kooskõlastused võtab lähteülesande koostaja, samuti lahendab ta tööalale juurdepääsu ja vajadusel puidu ladustamisega seotud küsimused.
- 4.10. Kui planeeritav looduskaitsetöö kattub või külgneb KAH ala või RMK külastustaristu huvitsooniga, arutatakse selle lähteülesanne läbi metsaülevaade või külastusala juhiga.
- 4.11. Looduskaitsetööde kavandamisel tähistatakse vajadusel tööala või selles sisemised osad looduses vastavalt „RMK raielankide eraldamise juhendile“. Tööala piirid tähistatakse alati, kui see ühtib maaomandi piiriga või on see vajalik looduskaitse väärtuste säilimise tagamiseks tööala siseselt.
- 4.12. Kui tööala piir ühtib maaomandite vahelise piiriga ja on ebaselge, tellitakse maa-mõõduspetsialistilt piiride kindlakstegemine.
- 4.13. Kõik looduskaitsetööde lähteülesanded esitatakse enne LOKA-s teostamiseks üle andmist Keskkonnaametile e-kirjana arvamuse avaldamiseks ja oodatakse tagasisidet 5 tööpäeva.
- 4.14. Enne looduskaitsetööde hankimist peab looduskaitse spetsialist ja looduskaitse tööjuht läbi viima riskide hindamise ning leevendavate meetmete kirjeldamise lähtuvalt juhendi lisas 3 kirjeldatud riskidest ja leevendavatest meetmetest.
- 4.15. Riskide hindamine viiakse läbi kõikide looduskaitsetööde puhul enne nende hankimist või teostamiseks üle andmist.
- 4.16. Riskide vähendamiseks ette nähtud meetmed on osa looduskaitsetööst ja need tuleb

eranditult rakendada.

- 4.17. Riskide hindamine toimub kvalitatiivselt, lähtudes riski esinemise tõenäosusest ja riski avaldumise mõju tugevusest. Eristatakse madalat, keskmist ja kõrget riski (vt lisa 3).
- 4.18. Madalat riski üldjuhul aktsepteeritakse ja leevendavaid meetmeid ei kavandata. Keskmise ja kõrge riski korral peab ette nägema riski vähendavad meetmed.
- 4.19. Riske ja leevendavaid meetmeid kirjeldav kontroll-leht (vt lisa 3) salvestatakse R-kettale lähteülesande juurde.
- 4.20. Suviste looduskaitsetööde lähteülesanded antakse looduskaitse tööjuhtidele üle 20. aprilliks. Keerulisemaid looduskaitsetöid valmistatakse ette ja antakse üle jooksvalt.
- 4.21. Lähteülesande annab looduskaitse tööjuhile üle looduskaitespetsialist.

5. Looduskaitsetööde hankimine ja lepingute haldamine

- 5.1. Looduskaitsetööde kavandamiseks ja tulemusseire korraldamiseks hangete läbiviimise ja lepingute sõlmimise eest vastutab looduskaitsetööde planeerimisjuht.
- 5.2. Looduskaitsetööde teostamiseks hangete läbiviimise ja lepingute sõlmimise eest vastutab looduskaitsetööde juht.
- 5.3. Looduskaitse tööjuht koostab tööde tehnilise kirjelduse ja sõlmib kokkulepped teiste maaomanikega looduskaitsetööde teostamiseks.
- 5.4. Looduskaitsetööde lepingud registreeritakse DHS-i sarja 3-6.11 „Looduskaitsetööde ja teenuste lepingud“.
- 5.5. Looduskaitsetööde juht või looduskaitsetööde planeerimisjuht sisestab LKT-sse lepingust tulenevad andmed ja töödega seotud ühikuhinnad.
- 5.6. Lepingute mahulist ja ajalist täitmist peavad jälgima lepingu RMK poolsed kontaktisikud ja teavitama looduskaitsetööde juhti või looduskaitsetööde planeerimisjuhti, kui tekib risk lepingu mahtude ning tähtaegade ületamiseks.
- 5.7. Kõikidest lepingu objektiga seotud töökoosolekute protokollitud otsustest tuleb teavitada looduskaitsetööde juhti või looduskaitsetööde planeerimisjuhti. Protokoll tuleb lisada DHS-is looduskaitsetöö lepingu juurde.
- 5.8. Kõik lepingu objektiga seotud maakasutus ja muud lepingud tuleb salvestada DHS-i sarja 3-6.10 „Lepingud teiste kinnisasjade omanike või valdajatega looduskaitsetööde teostamiseks“ ja luua DHS-s lihtseos looduskaitsetöö lepinguga.

6. Looduskaitsetööde teostamine

- 6.1. Looduskaitsetöö teostamise protsessi eest vastutab looduskaitsetööde juht.
- 6.2. Looduskaitsetööde juht otsustab, kuidas korraldatakse looduskaitsetööde teostamine. Looduskaitsetööde teostamise eest vastutavad looduskaitse tööjuhid.
- 6.3. Enne töödega alustamist veendub looduskaitse tööjuht koostöös looduskaitespetsialistiga, kas tööalal on Keskkonnaregistris registreeritud uusi looduskaitsetöid väärtusi.
- 6.4. Tööjuht peab rakendama kõiki riskide hindamisel toodud leevendavaid meetmeid.
- 6.5. Looduskaitse tööjuht korraldab vajadusel enne töödega alustamist avakoosoleku, mille protokoll salvestatakse DHS-s looduskaitsetöö lepingu juurde.
- 6.6. Looduskaitsetöö vastuvõtuakti koostab ja vajadusel (nt rahastaja nõuetest tulenevalt) allkirjastab looduskaitse tööjuht või looduskaitsetööde juht. Looduskaitsetöö teostamist nõustab vajadusel looduskaitespetsialist.
- 6.7. Tööalale paigaldatakse vajadusel märgid, tähised ning infotahvlid.
- 6.8. Looduskaitse tööjuht peab looduskaitsetöö üleandmisel veenduma, et töövõtja on aru saanud looduskaitsetöö iseloomust, tööala piiridest, tingimustest ja omab tehnilist võimekust neist kinni pidada.
- 6.9. Tööalal enne looduskaitsetöö alustamist juhendatakse töövõtjat looduses.

- 6.10. Looduskaitsetööde toimumise ajal kontrollitakse tööde vastavust lepingu nõuetele vähemalt riskide hindamise kontroll-lehel (vt lisa 3) toodud sagedusega, juhendatakse looduskaitsetöö teostajat, vajadusel kirjeldatakse töökoosolekute protokollis lisa- ja vaegtööd.
- 6.11. Looduskaitsetööde käigus hinnatakse kahjustuste tekkimise riski ja suure riski puhul peatatakse töö koheselt, madala riski puhul selgitatakse looduskaitsetöö teostajale, millistel juhtudel peab töövõtja ise koheselt töö peatama ja looduskaitse tööjuhti teavitama.
- 6.12. Looduskaitsetöö teostamise käigus tekkinud ümar- ja energiapuidu laoarvestuse toimingud teostab vastavalt „RMK looduskaitseosakonna puidu laoarvestuse juhendile“ looduskaitse tööjuht.
- 6.13. Enne looduskaitsetöö vastuvõtmist kontrollitakse looduses töö vastavust tööde tehnilise kirjelduse ja lepingu nõuetele ning tehakse kindlaks teostatud tööde maht.
- 6.14. Pärast looduskaitsetöö vastuvõtmist koostatakse vastuvõtuakt LKT-s või DHS-i sarjas „Dokumentide vormid ja aluspõhjad“ asuval vormil. Rahastaja nõuetest lähtuvalt peab tööde vastuvõtuaktid allkirjastama ja salvestama DHS-i sarja 3-6.11 „Looduskaitseliste tööde ja teenuste lepingud“ lepingute lisana.
- 6.15. LKT töölaual märgib lähteülesande vastu võetuks ja vajadusel korrigeerib LOKA-s teostatud tööala geomeetriat looduskaitse tööjuht.
- 6.16. Lähteülesande lõpetab LOKA-s looduskaitse spetsialist.
- 6.17. Kui looduskaitsetöö teostamise käigus toimub õigusrikkumisi, teavitab vastavaid õiguskaitseorganeid looduskaitse tööjuht.
- 6.18. Kõlvikut muutva raiega (nt metsamaast sooks või looduslikuks rohumaa) lähteülesande lõpetamisel, teavitab looduskaitse spetsialist piirkonna metsakorraldusjuhti muutmist vajavatest eraldistest 30 kalendripäeva jooksul.

7. Looduskaitsetööde seire

- 7.1. Looduskaitse spetsialist teostab kõikidele looduskaitsetöödele vastuvõtmise järel seire, v.a kaitsealuste objektide tähistamine.
- 7.2. Looduskaitsetöö kiireloomulise seire vajalikkuse üle otsustab ja viib oma piirkonnas läbi looduskaitse spetsialist. Kiireloomulise seire vajalikkuse korral teeb looduskaitse spetsialist LOKA-s lähteülesande juurde märke lahtrisse „kohustuslik tööde seire“.
- 7.3. Kiireloomuline seire tuleb looduskaitse spetsialistil viia läbi kahe nädala jooksul pärast looduskaitsetöö vastuvõtmise kohta teate saamist.
- 7.4. Looduskaitse spetsialist kirjeldab looduskaitsetöö seire tulemusel LOKA-s järgmiselt:
 - 7.4.1. kui töö vastab lähteülesandele (pretensioon puudub), siis lähteülesanne lõpetatakse;
 - 7.4.2. kui töö ei vasta lähteülesandele, siis valitakse pretensiooni tüüp ja kirjeldatakse mittevastavus võimalikult üksikasjalikult ning vajadusel antakse tähtaeg pretensiooni lahendamiseks.
- 7.5. Seire käigus tehakse 1–3 fotot, seejuures tehakse 1–2 fotot soovitatavalt täpselt samast kohast ja suunas, kui tehti fotod lähteülesande ettevalmistamisel. Fotod säilitatakse looduskaitseosakonna R-ketta kataloogis:
\\LKO\Looduskaitsetööd\looduskaitsetööd_XXXX\XXXX_LY_seire\ID_LY_nimi\Fotod\S
eire. Fotod ei tohi olla suuremad kui 1 MB.
- 7.6. Looduskaitse tööjuht annab kahe nädala jooksul pretensioonile oma seisukoha, märkides LOKA-s, kas:
 - 7.6.1. nõustub pretensiooniga ja kõrvaldab puudused etteantud tähtajaks;
 - 7.6.2. nõustub pretensiooniga, kuid puudusi kõrvaldada pole võimalik;
 - 7.6.3. ei nõustu pretensiooniga.
- 7.7. Kui looduskaitse tööjuht ei nõustu pretensiooniga, suunab looduskaitse spetsialist selle lahendamiseks looduskaitsetööde planeerimisjuhile, kes langetab otsuse koos

looduskaitsetööde juhiga pretensiooni lahendamise osas.

- 7.8. Sõltuvalt pretensiooni lahendusest märgib looduskaitespetsialist lähteülesande LOKA-s:
 - 7.8.1. lõpetatuks, kui puudused on kõrvaldatud või kui puudusi pole võimalik kõrvaldada;
 - 7.8.2. jätab staatuse muutmata, kui lepatakse kokku, et puuduste kõrvaldamiseks on vajalik täiendav töö. Sellisel juhul viiakse puuduste kõrvaldamise järel läbi täiendav seire ja seejärel märgitakse lähteülesanne lõpetatuks.

8. Looduskaitsetööde aruanded

- 8.1. Looduskaitsetööde kavandamise ja teostamise kontrolli viivad läbi looduskaitsetööde juht ja looduskaitsetööde planeerimisjuht ning kokkuvõtliku aruande koostab looduskaitsetööde planeerimisjuht kalendriaasta kohta 31. detsembriks.
 - 8.1.1. Igas looduskaitsetööde piirkonnas kontrollitakse 4 looduskaitseosakonna juhataja poolt juhuslikult valitud lähteülesannet.
 - 8.1.2. Kontrollitavate lähteülesannete nimekiri esitatakse looduskaitsetööde juhile ja looduskaitsetööde planeerimisjuhile 15. septembriks.
 - 8.1.3. Iga kontrollitava lähteülesande kohta koostatakse kontroll-leht (lisa 2) koos kommentaaridega.
 - 8.1.4. Kõikide kontrollitud lähteülesannete kontroll-lehtede koonddokument nimega „Looduskaitsetööde kavandamise ja teostamise XXXX aasta kontrolli aruanne“ salvestatakse DHS-i sarja 3-6.3 „Looduskaitseliste seirete aruanded“, mille kinnitab DHS-is looduskaitseosakonna juhataja.
 - 8.1.5. Looduskaitseosakonna juhataja saadab aruande DHS-i viite e-kirjaga looduskasutuse vastutusvaldkonna juhatuse liikmele ning kvaliteedi- ja teabehaldusjuhile.
- 8.2. Eelneva kalendriaasta lõpetatud looduskaitsetööde koondaruande koostab looduskaitsetööde juht 20. veebruariks.
 - 8.2.1. Aruanne salvestatakse DHS-i sarja 3-6.3 „Looduskaitseliste seirete aruanded“, mille kinnitab DHS-is looduskaitseosakonna juhataja.
 - 8.2.2. Looduskaitseosakonna juhataja saadab aruande DHS-i viite e-kirjaga kvaliteedi- ja teabehaldusjuhile ning looduskasutuse vastutusvaldkonna juhatuse liikmele saadetakse aruanne DHS-i kaudu allkirjastamisele.
 - 8.2.3. Aruanne saadetakse pärast juhatuse liikme poolt allkirjastamist Keskkonnaametile ja Kliimaministeeriumile 1. märtsiks.

RMK poolt teostatavate looduskaitsetööde prioritseerimise põhimõtted

Kinnitatud kaitsekorralduskavade ja liigitegevuskavade alusel planeeritavad looduskaitsetööd reastatakse allpool kirjeldatud prioriteetsusest lähtuvalt kolme rühma (kõrge, keskmine, madal). Prioriteetsus võib muutuda ainult lähtuvalt kõrgest avalikust huvist konkreetses kohas. Üldiselt käsitletakse looduskaitse väärtuste seisundi hoidmiseks või parandamiseks vajalikke looduskaitsetöid järgmises tähtsuse järjekorras:

Kõrge prioriteetsus – I või II kaitsekategooria liigi elupaikade taastamine ja hooldamine. Poollooduslike koosluste taastamine, kus RMK on rendilepingus võtnud raiekohustuse. Esmatähtsate ja kehvast seisundis EL Loodusdirektiivi elupaigatüüpide taastamis- ja hooldustööd.

Keskmine prioriteetsus – koosluste taastamine ja hooldamine, kõrge avaliku huviga looduskaitse väärtuste seisundi hoidmiseks ja parandamiseks vajalikud tööd.

Madal prioriteetsus – maastiku, üksikobjektide ja kaitsealuste parkide hooldus- ja taastamistööd ning rahvusparkides kultuuripärandi taastamis- ja hooldustööd. Madala ohustatusega (III kaitsekategooria liigid, mitte kaitsealused olulised liigid, nt osad kalaliigid) liikide elupaikade seisundi parandamiseks vajalikud hooldus- ja taastamistööd.

Prioriteetsus võib muutuda lähtuvalt töö paiknemisest rahvusparkis või kõrgest avalikust huvist konkreetses kohas.

Erakorralised, eelarveaasta keskel planeeritavad looduskaitsetööd:

1. Erakorraliste sündmuste tagajärjel tekkinud kahjustuste likvideerimine, kui see ohustab looduskaitse väärtuse säilimist.
2. Erakorralised situatsioonid, mis on tingitud ettearvamatutest asjaoludest ja mille tõttu on seatud ohtu looduskaitse väärtuse säilimine või inimeste elu, tervis või vara.
3. Probleemliikide tõrje (nt kopra tammide avamine), kui see seab ohtu looduskaitse väärtuste säilimise ja seda ei olnud võimalik ette näha.

Lisa 2

„RMK looduskaitsetööde kavandamise, teostamise ja seire juhendi“ juurde

LOODUSKAITSETÖÖDE KAVANDAMISE JA TEOSTAMISE KONTROLL-LEHT

Looduskaitsetööde piirkond		Kontrolli läbiviija	
Objekti nimi		Looduskaitse spetsialist	
OBJ ID		Looduskaitse tööjuht	
LÜ ID			
Lähteülesande staatus			
Kontrolli läbiviimise kuupäev			

Kontrollitud aspekt	Juhendile vastavus	Kommentaar
Looduskaitsetööde kavandamine		
Ametlikud kooskõlastused		
RMK-sisesed kooskõlastused		
Kehtiva metsateatise olemasolu		
LÜ kirjeldamine LOKA-s		
LÜ säilitamine R kettal		
Tööala looduses tähistamine		
Looduskaitsetööde teostamine		
Töö taristu valdajatega kooskõlastamine		
Töö vastavus LÜ-le		
Töö vastavus lepingule		
Töö vastuvõtmise dokumenteerimine		
Seire tähtaegne läbiviimine		
Seiretulemuste kirjeldamine LOKA-s		
Seiretulemuste kirjeldamine R kettal		
MITTEVASTAVUSTE ARV	0	

RMK looduskaitsetööde lähteülesande riskide hindamine

1. Riskide suuruse määratlemiseks lähtutakse riski esinemise tõenäosusest ja riski realiseerumisel tekkiva mõju tugevusest vastavalt tabelile 1.

Tabel 1. Riski suuruse määratlemine

		Riski realiseerumise mõju tugevus		
		Väike	Keskmine	Suur
Riski realiseerumise tõenäosus	Madal	Madal risk	Madal risk	Keskmine risk
	Keskmine	Madal risk	Keskmine risk	Kõrge risk
	Kõrge	Keskmine risk	Kõrge risk	Kõrge risk

2. Riskid, mille suurust peab kõikide looduskaitsetööde puhul hindama, on kuvatud punktides 2.1–2.12. Riske peab tööobjekti eripäradest tulenevalt ka täpsemalt kirjeldama, et oleks arusaadav, milles risk seisneb (nt ladude paiknemisega on seotud võimaliku põlengu korral oht elamutele).
 - 2.1. Töö eesmärgiks mitte olev elupaik saab kahjustada
 - 2.2. Töö eesmärgiks mitte olev I ja II kategooria liigi elupaik saab kahjustada
 - 2.3. Töö eesmärgiks mitteolev III kaitsekategooria liigi lokaalpopulatsiooni ohustamine
 - 2.4. Vaheladude paiknemine võib kujutada keskkonnariski
 - 2.5. Veekogude ja pinnase reostamine
 - 2.6. Ilmastikust tulenev pinnasekahjustuste risk
 - 2.7. Objektiga seotud tööd võivad tõmmata avalikkuse negatiivset tähelepanu
 - 2.8. Töö kahjustab inimeste ligipääsu oma varale
 - 2.9. Tööga seoses võime kahjustada eraomandit
 - 2.10. Töödega seoses on tuleoht varale ja keskkonnale
 - 2.11. Töövõtja toodab nõuetele mittevastavat metsamaterjali
 - 2.12. Muu risk
3. Võimalikud meetmed, mis tuleb kavandada keskmise ja kõrge riski korral. Sõltuvalt tööst võib leevendavat meetet täpsustada.
 - 3.1. Tööala piiride tähistamine looduses
 - 3.2. Masinate pidev GPS jälgimine
 - 3.3. Avakoosoleku korraldamine enne töödega alustamist
 - 3.4. Konkreetsete RMK ametikohtade loetelu, kes peavad olema instrueeritud, enne tööga alustamist
 - 3.5. Tööde teostamise ajal pidev kohapeal viibimine
 - 3.6. Objekti külastus $X \pm 2$ päeva tagant tööde teostamise ajal
 - 3.7. Vahelao kontrollimine vähemalt 1 kord nädalas
 - 3.8. Välise eksperdi kaasamine
 - 3.9. Kohalikus lehes looduskaitsetöö tutvustamine
 - 3.10. Kommunikatsiooniplaani koostamine
 - 3.11. Tutvustuspäev avalikkusele
 - 3.12. Välistendi paigaldamine
 - 3.13. Vaheladude asukoha ette määramine

- 3.14. Vaheladu rajatakse majadest ohutusse kaugusesse
- 3.15. Vahelao maksimaalse kiirusega lõpetamine
- 3.16. Töö korraldamisega seotud maaomanikele tööjuhi kontakti andmine ja teavitamine töö algusest
- 3.17. Tööala korrektse väljanägemise nõudmine
- 3.18. Kahjude rahaline kompenseerimine
- 3.19. Pinnase kahjustusi minimeeriva tehnika kasutamine
- 3.20. Etteraie ei tohi olla suurem, kui 2 päeva kokkuvedu
- 3.21. Kahjustatud tööala korrastamine looduskaitsetööde ajal
- 3.22. Tankimisalade markeerimine
- 3.23. Suur absorbendivaru
- 3.24. Muu leevendav meede

4. Looduskaitsetööde riskide hindamise kontroll-leht

Objekti nr		LÜ nr		Kuupäev	
Objekti nimi					
Hindajate nimed					
Risk	Riski suurus		Leevendavad tegevused		
Töö eesmärgiks mitte olev elupaik saab kahjustada	Kõrge		1. Objekti tähistamine looduses 2. Masinate pidev GPS jälgimine 3. Avakoosoleku korraldamine enne töödega alustamist		
Töö eesmärgiks mitte olev I ja II kategooria liigi elupaik saab kahjustada	Keskmine		1. Tööde teostamise ajal pidev kohapeal viibimine		
Töö eesmärgiks mitteolev III kaitsekategooria liigi lokaalpopulatsiooni ohustamine	Pole asjakohane				
Ladude paiknemine võib kujutada keskkonnariski					
Veekogude ja pinnase reostamine					
Ilmastikust tulenev pinnasekahjustuste risk					
Objektiga seotud tööd võivad tõmmata avalikku negatiivset tähelepanu					
Töö kahjustab inimeste ligipääsu oma varale					
Tööga seoses võime kahjustada eraomandit					
Töödega seoses on tuleoht varale ja keskkonnale					
Töövõtja teeb ebakvaliteetset sortimenti					

Muu risk		
----------	--	--